

2.12.2021

VN/6121/2021
VN/6121/2021-SM-17

Hätäkeskustoiminnasta annetun lain uudistamishankkeen työryhmän kokous 10/2021

Aika 4.11.2021, klo 11.00-13.00

Paikka videoneuvottelu

Läsnä Lainsäädäntöneuvos Annika Parsons, SM/pelastusosasto, puheenjohtaja
Poliisitarkastaja Konsta Arvelin, Poha
Hätäkeskusylitarkastaja Juha-Veli Frantti, SM/pelastusosasto
Erityisasiantuntija Lasse Ilkka, STM (liittyi klo 11.45)
Lainsäädäntöneuvos Anne Ihanus, SM/rajavartio-osasto (poistui klo 12.25)
Koulutuspäällikkö Pekka Lindholm, Pelastusopisto
Erityisasiantuntija Teemu Luukko, SM/pelastusosasto
Palopäällikkö Juha Mujunen, Varsinais-Suomen pelastuslaitos
Johtaja Marko Nieminen, Häke
Erityisasiantuntija Suvi Pato-Oja, SM/poliisiosasto
Poliisitarkastaja Marko Savolainen, Poha
Lakimies Miia Tukia, Häke
Johtava asiantuntija Linda Viitala, SM/pelastusosasto
Erityisasiantuntija Tanja Ulvinen, SM/pelastusosasto, sihteeri

1. Kokouksen avaus

Kokous avattiin klo 11.05.

2. Asialistan hyväksyminen

Asialista hyväksyttiin.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Pöytäkirja kokouksesta 18.10.2021 toimitetaan myöhemmin ja hyväksytään kokouksessa 29.11.2021.

4. Hätäkeskuslain muutostarpeet

Henkilötietojen käsittelytarkoitukset

Puheenjohtaja totesi, että edellisessä kokouksessa keskusteltiin ja linjattiin rekisterinpitäjyyttä koskeva asia. Tältä pohjalta henkilötietojen käsittelytarkoitusta on pyritty edelleen täsmentämään. HäkeL:n 4 §:n 1 ja 2 momentissa on lueteltu Hätäkeskuslaitoksen pääasialliset tehtävät.

Puheenjohtaja totesi, että pykälään on tarkennuksena lisätty Hätäkeskuslaitoksen tehtäviin yleiseen

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

295 480 171
358 295 480 171

916 044 635
+358 9 160 44635

kirjaamo@intermin.fi
www.intermin.fi

hätänumeroon 112 vastaaminen. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin vartioimistehtävistä ja 3 momentissa muista tehtävistä. Puheenjohtaja tiedusteli työryhmän jäseniltä näkemystä siitä, olisiko rekisterinpidon muutoksen johdosta tarpeen edelleen tarkentaa tehtäviä ja pitäisikö 4 §:n osalta rajata henkilötietojen käsittelytarkoitus sekä onko henkilötietojen käsittelytarkoitus hätäkeskustoimintaan liittyvien tehtävien vastaanottaminen ja hoitaminen.

Hätäkeskuslaitos toi esille, että se on esittänyt muutoksia Hätäkeskuslaitoksen tehtäviin. Hätäkeskuslaitos katsoo, että HäkeL:n 23 §:n mukaiset muut kuin alkuperäiset henkilötietojen käsittelytarkoitukset kuuluvat alkuperäiseen käsittelytarkoitukseen ja kuuluisivat täten HäkeL:n 4 §:ään. Hätäkeskuslaitoksen näkemyksen mukaan mm. operatiivisen toiminnan johtaminen, väestöhälytymien käynnistäminen ja tilannetietoisuuden ylläpito kuuluvat jo tällä hetkellä 4 §:n mukaisiin tehtäviin. Henkilötietojen käsittelytarkoitus koskee kaikkia HäkeL:n mukaisia tehtäviä.

Rajavartiolaitos totesi, että Rajavartiolaitos on mainittu ainoastaan 2 kohdan jälkimmäisessä kohdassa. Rajavartiolaitos osallistuu muiden viranomaisten tehtäviin, joten huolena on, että kattaako tämän hetkinen kirjaus riittävällä tavalla Rajavartiolaitoksen toiminnan. Rajavartiolaitos katsoo, että se tulisi mainita myös 2 kohdan alkupuolen tehtävissä.

Rekisterinpitäjät

Todettiin, että Hätäkeskuslaitos vastaa hätäkeskustietojärjestelmän osalta tiedonhallintayksikköä koskevien velvoitteiden toteuttamisesta julkisen hallinnon tiedonhallinnosta annetun lain mukaisesti. Pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystieteiden osalta on selvitettävä, mikä taho toimii jatkossa rekisterinpitäjänä.

Poliisiosasto totesi, että rekisterinpitäjyyttä koskevan pykälän viimeinen momentti ei ole ajan tasalla. Poliisiosasto esitti, että momenttiin tehtäisiin saman tyyppinen viittaus, kun on maahanmuuttohallinnon henkilötietolaissa. Sovittiin, että poliisiosasto tekee ehdotuksen momentin muotoiluksi.

Hätäkeskuslaitos totesi, että hätäilmoitusten rekisterinpito on usean rekisterinpitäjän mallissa ongelmallinen ja aiheuttaa teknisiä haasteita järjestelmän kannalta. Moniviranomaistehtävissä samaan tallenteeseen voi kuulua eri viranomaisten tehtävien hoitamista varten kerättävää tietoa. Tallenteiden tietoa ei pystytä jakamaan missään järjestelmässä siten, että se olisi lohkottavissa jokaiselle viranomaiselle erikseen. Hätäpuhelutallenteisiin saadaan kytkettyä tapahtuma ID, mutta muun viestiliikenteen osalta se ei ole mahdollista. Näin ollen se, mitä tarkoitetaan hätäilmoituksen tiedoilla, vaatii tarkennusta. Tapahtuma-arkistointijärjestelmä Tarkilla on pystytty toteuttamaan poliisille katseluyhteys Hätäkeskuslaitoksen hätäpuhelutallenteisiin ja tehtäväselosteisiin esitutkinatarpeita varten. Tarkki mahdollistaa tietojen hakemisen yhteydessä käyttötarkoituksen selvittämisen. Tarkissa tiedot näkyvät rivitietoina ja moniviranomaistehtävissä ei ole mahdollista erotella, mitä toimialaa hätäpuhelutalenne on koskenut. Samassa tallenteessa voi olla usean eri viranomaisen tehtävään kuuluvaa tietoa. Hätäkeskuslaitos toi esille, että tietojen hallinnointi muuttuu usean rekisterinpitäjän mallissa hankalaksi ja teknisiä ratkaisuja tältä osin ei ole näköpiirissä. Tällä on suuri vaikutus siihen, mitä siirtymäsäännökseen tulee kirjata.

Rajavartiolaitos esitti, että säännöksen perusteella jää epäselväksi, miltä osin Rajavartiolaitos on rekisterinpitäjä ja tämä kaipaisi täsmennystä. Rajavartiolaitoksen osalta rekisterinpitäjä tulee olemaa Rajavartiolaitoksen esikunta. Edelleen Rajavartiolaitos totesi, että siltä osin, kun viitataan poliisin henkilötietolakiin, samanlainen viittaus tulee tehdä Rajavartiolaitoksen henkilötietolakiin.

Poliisihallitus totesi, että Rajavartiolaitoksen suoravastetehtävät ovat pääasiassa pelastustoimen ja ensihoidon tehtäviä, jolloin ne ovat näiden toimialojen rekisterinpitoon kuuluvia tehtäviä. Harva tehtävä on suoraan Rajavartiolaitoksen rekisterinpidon alle kuuluva tehtävä. Poliisihallituksen näkemyksen mukaan moniviranomaistehtävissä ei ole ongelmaa, vaikka tällainen teknisesti olisikin. Kaikki voivat olla hätäpuhelutallenteen rekisterinpitäjiä. Tietojenluovutuspyynnöissä huomioidaan tiedon suojausintressit ja kun tulee tietopyyntöjä, niin jokainen vastaa omalta osaltaan. Tämä edellyttää lisää keskustelua viranomaisten välillä.

Hätäkeskuslaitos totesi, että ensihoitoa ja pelastustoimea koskevat hätäpuhelutallennepyynnöt tulevat Hätäkeskuslaitokselle. Hätäkeskuslaitoksen näkemyksen mukaan on erityisen tärkeää varmistaa yhteistyö tietojen luovuttamisessa.

Poliisiosasto totesi, että luonnoksessa ei ole säännöstä, jossa on suljettu pois tietosuoja-asetuksen 18 artiklan soveltaminen. Tämä olisi hyvä lisätä lakiin.

Hätäkeskuslaitoksen tiedonsaantioikeus

Hätäkeskuslaitos totesi, että Hätäkeskuslaitoksen lausunnossa on listattu ne viranomaisten järjestelmät, joista Hätäkeskuslaitos tarvitsee tietoja.

Sisäministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön, aluehallintovirastojen ja Rajavartiolaitoksen tiedonsaantioikeudet

Sisäministeriö toi esille, että lakeja muutettaessa tulee pitää huoli siitä, että eri lainsäädännöt eivät ole ristiriidassa keskenään.

Tiedonsaantioikeus hätäkeskustietojärjestelmän rekisterinpitäjien välillä

Keskusteltiin Hätäkeskuslaitoksen tarpeesta saada tietoja hätäilmoituksesta laillisuusvalvontaa varten. Hätäkeskuslaitos totesi, että kaikki hätäilmoitukseen liittyviä tietoja tarvitaan valvontatoiminnassa, johtamisessa sekä kehittämistoiminnassa. Tietoja käytetään apuna virkamiesten palkkauksen suoritusarvioinnissa. Hätäkeskuslaitoksen näkemyksen mukaan säännös on ristiriidassa lain 19 §:n kanssa.

Puheenjohtaja toi esille, että voiko Hätäkeskuslaitoksen tiedonsaantioikeus olla niin laaja, että se kattaa kaiken Hätäkeskuslaitoksen tehtäviin liittyvän tiedon. Hätäkeskuslaitos totesi, että jos tiedonsaantioikeutta rajataan, niin se tulee vaikuttamaan monen virkamiehen tehtäviin. Hätäkeskuslaitos totesi toimittavansa kommenttinsa asiasta.

Poliisiosasto totesi, että valtiovarainministeriö on tuonut esille, että sisäministeriön hallinnonalan lainsäädäntö tulisi käydä läpi suhteessa tiedonhallintalakiin. Luovutussäännösten osalta tulee siis selvittää, onko ne tiedonhallintalain mukaisia.

Poliisihallitus totesi, että tiedonsaantioikeus tulee olla määritelty tarkkarajaisesti. Asia ei voi olla niin, että toimialoilla on oikeus saada toiselta toimialalta mitä tahansa tietoja. Tiedonsuojausintressi on erilainen eri toimintojen osalta. Poliisihallituksen näkemyksen mukaan on perusteltua, että Hätäkeskuslaitoksella on oikeus saada tietoja laillisuusvalvontaa varten ilman tietolupapyyntöjä ja - päätöstä, mutta säännökseen olisi hyvä lisätä täsmennys, että oikeus koskee sisäistä laillisuusvalvontaa.

Hätäkeskuslaitos totesi, että Hätäkeskuslaitoksen tehtävät vaikeutuvat, jos hätäilmoitukseen liittyviä palautteita ei voida käsitellä, kun erillisellä päätöksellä. Selvityspyynnön johdosta selvitystyötä tekeillä pitää olla mahdollisuus käsitellä tietoja. Hätäkeskuslaitos toimittaa asiasta kirjallisen kannanoton, sillä tämä on oleellinen asia Hätäkeskuslaitoksen kannalta.

Sosiaali- ja terveysministeriö totesi ymmärtäneensä, että jokainen toimiala on rekisterinpitäjä. Se, mikä taho on rekisterinpitäjä terveydenhuollon osalta ja mikä sosiaalihuollon osalta on haasteellista määrittää. Terveydenhuollossa on n. 20 ja sosiaalihuollossa n. 200 rekisterinpitäjää. Puheenjohtaja totesi, että EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen nojalla vaikuttaa, että jokainen toimiala on jo nyt rekisterinpitäjä omien tietojensa osalta. Sovittiin, että sisäministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö keskustelevat asiasta erikseen.

Puheenjohtaja pyysi, että työryhmän edustajat pohtivat vielä tiedonsaantioikeuksien kokonaisuutta ja esittävät näkemyksensä siitä.

Muita esiin nostettuja muutostarpeita

Puhelujen siirtäminen 116 117 palvelun ja Hätäkeskuslaitoksen välillä.

Hätäkeskuslaitos totesi, että 116 117 on terveysviranomaisen määrittelemä taho, jolle puhelu siirretään. Hätäkeskuslaitoksen näkemyksen mukaan kyse on tehtävän välittämisestä eikä sääntelyllä tule lähteä rajaamaan tapoja, joilla viranomaiset hoitavat Hätäkeskuslaitoksen välittämiä tehtäviä.

Hätäilmoitus säädettävä salassa pidettäväksi julkisuuslaissa

Poliisihallitus totesi kannattavansa hätäilmoituksen säätämistä salassa pidettäväksi siten, että se voidaan luovuttaa julkisuuslaissa säädetyin poikkeuksin. Monesti rikoksenteelijät haluavat saada hätäpuhelutallenteen käyttöönsä saadakseen tietää ilmoittajan henkilöllisyyden.

Hätäkeskuslaitos kannatti Poliisihallituksen näkemystä salassa pidosta.

Pelastuslaki 89 § 2 mom lisäys

Hätäkeskuslaitos kannattaa lisäystä. Tämä mahdollistaa Hätäkeskuslaitoksen ja pelastusviranomaisen sujuvan yhteistyön.

Pelastuslaitokset kannattavat lisäystä.

Avustavat viranomaistehtävät

Puheenjohtaja totesi, että oikeusministeriön ja ulkoministeriön kanssa on keskusteltu sekä konsulipalvelulain että turvallisuustutkintalain muutostarpeista ja työ etenee tältä osin. Samalla tarkennetaan hätäkeskuslakia ja hätäkeskustoiminnasta annetun valtioneuvoston asetusta, jotta Hätäkeskuslaitos voisi avustaa muista viranomaisista kyseisissä tehtävissä.

Hätäkeskustoimintaan liittyvä kouluttaminen tulee lisätä Hätäkeskuslaitoksen tehtäviin

Hätäkeskuslaitos totesi, että kouluttaminen ei koskisi vain oman henkilöstöä kouluttamista. Lisäys mahdollistaisi koulutuksen esim. tehtävän seurannan aikana salissa. Muotoilu voisi olla sama, mitä poliisin henkilötietoja koskevassa laissa on säädetty kouluttamisesta.

Hätäkeskustoimintaan liittyvä valmiuden ylläpito ja varautuminen tulee lisätä Hätäkeskuslaitoksen tehtäviin

Hätäkeskuslaitos totesi, ettei se voi huolehtia vain oman toimintansa varautumisesta ja valmiudesta, kun se vastaa järjestelmäkokonaisuudesta.

Hätäkeskustietojärjestelmän yhteiskäyttö Hätäkeskuslaitoksen ja viranomaisten kesken, esimerkiksi valmiuskeskuksissa (sote järjestämislaki 51 §)

Sosiaali- ja terveysministeriö totesi, että valmistelussa on viiden valmiuskeskuksen perustaminen. Keskusteltiin siitä, tuleeko lakiin tehdä muutoksia, jos Client tulee käyttöön valmiuskeskuksissa. Hätäkeskuslaitoksen näkemyksen mukaan on mahdollista, että vaatii muutosta. Tämän osalta on huomioitava taloudelliset vaikutukset. Muiden viranomaisten käyttöyhteyksien kustannukset ovat olleet 1,3 miljoonaa euroa.

Hätäkeskuspäivystäjän tutkintoa opiskelevalla olisi oikeus osallistua hätäkeskuspalvelujen tuottamiseen liittyvien kiireellisten tukipalvelujen ja muiden tukipalvelujen tuottamiseen hätäkeskuspäivystäjän valvonnassa, mikäli opiskelijalla katsotaan olevan siihen riittävät tiedot ja taidot

Hätäkeskuslaitos totesi, että tämä voisi parantaa Hätäkeskuslaitoksen henkilöstöpulaa ja opiskelijoiden valmiuksia tulla mukaan työelämään. Säännös koskisi opiskelijoita, jotka ovat saaneet Erica koulutuksen. Näitä olisivat yleensä viimeisen vuoden opiskelijat. Tällöin opiskelijoita voitaisiin käyttää muihinkin, kun ilmoitinlaitetehtäviin.

Poliisihallitus totesi, että poliisin tehtävänkäsittely poikkeaa muiden viranomaisten tehtävänkäsittelystä. Poliisin tehtävien osalta tulisi kirjata, että koulutus annetaan vain Poliisiammattikorkeakoulun toimesta.

Hätäkeskuslaitokselle ilmoitusvelvollisuus, kun ilmoitinlaite on jäänyt testaamatta niin, että se aiheuttaa huomattavaa vaaraa?

Pelastuslaitokset toivat esiin heillä olevan tarve tällaiselle sääntelylle.

Hätäkeskuslaitos totesi, että velvoite on jo pelastuslain 42 §:n 2 momentissa.

5. Mahdolliset muut asiat

Puheenjohtaja totesi, että työryhmän jäsenet voivat seuraavan kahden viikon aikana esittää näkemyksiään asioista, joita kokouksessa on käsitelty. Lisäksi puheenjohtaja totesi, että sisäministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö keskustelevat terveyden- ja sosiaalihuollon rekisterinpitäjyydestä.

6. Seuraava kokous

Seuraava työryhmän kokous on 29.11.2021 klo 13.00-15.00 Kokous järjestetään hybridikokouksena.

7. Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin klo 12:59

Puheenjohtaja

Annika Parsons

Sihteeri

Tanja Ulvinen

Liitteet Diaesitys: Hätäkeskustoiminnasta annetun lain uudistamistyöryhmä, kokous 4.11.2021

Jakelu Työryhmän jäsenet